

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs IV. Vtrum in Angelis sit irascibilis & concupiscibilis. articul. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

omnibus Angelis, tam bonis, quam malis. Durandus verò in secunda distinct. 4. quæstion. 1. ad primum, & Marfilus in 2. quæst. 4. in responsione ad confirmationem octavi argumenti, intelligunt quamdam aliam cognitionem, non beatificam tamen. Hæc dicta sunt, ut Doctores intelligantur, quando de cognitione matutina, & vespertina loquuntur.

Duo verò admonerim. Alterum est, expositionem illam Augustini, quod nomine sex dierum intelligatur cognitio Angelica, communiter non teneri. Adde, cognitionem Angelorum in Verbo per visionem beatificam, nec antecedere potuisse res creatas primo die, neque esse potuisse simul cum illis, sed post: eò quod Angeli, ut infra dicitur: non fuerint conditi ante res corporeas, sed simul cum illis, viæque illorum antecesserit præmium & visionem beatificam eorum, qui non ceciderunt. Alterum verò, difficile esse creditur, per aliam cognitionem Dei, à visione beatifica, cognosci posse res in Verbo & essentia diuina tamquam in obiecto cognito.

QVÆSTIO LIX.

De voluntate Angelorum.

ARTICVLVS I. II. & III.

Virum in Angelis sit voluntas, ab intellectu distincta, eaque liberi arbitrij rationem sortiatur.

Angeli voluntatem ac liberum arbitrium habent.

ABSOLVTIS iis quæ ad intellectum Angelorum spectant, hac & sequenti quæst. differit de iis quæ pertinent ad voluntatem. Esse in Angelis voluntatem, eamque rationem habere liberi arbitrij, ex eo est manifestum: quod de fide sit quosdam ex Angelis peccasse, & quosdam vitam æternam promeruisse: quod sine voluntate & libero arbitrio accidere non potuit. Ratione etiam naturali idem probatur, quoniam, ut 9. art. 1. ostensum est, vim ad intelligendum consequitur voluntas: cum ergo ostensum sit in Angelis esse intellectum: consequens est, ut in eis concedi debeat esse voluntatem. Et cum voluntas non necessitetur, quoad exercitium quidem, nisi ab infinito bono clarè viso, quoad speciem verò actus, non nisi à maximo aliquo bono, ut 1. 2. quæst. 10. ostendimus, efficitur, ut voluntas Angelorum sit libera, præsertim cum ad eundem finem plura media in singulari æquè accommodata eis represententur, integrumque eis sit eligere, quod maluerint. Confirmari hæc possunt, quoniam voluntas & liberum arbitrium sunt in homine, pertinentque ad maximam illius dignitatem & perfectionem: quippe cum ratione voluntatis, liberiq; arbitrij Dominus sit suarum actionum, atque ad imaginem & similitudinem Dei: sed quoad perfectionem hominum quoad partem intellectiuam spectat. Angelis non est denegandum: ergo in Angelis est voluntas, liberumque arbitrium. Cætera, quæ hoc loco dici poterant, dicta sunt à nobis secundo de Anima c. 3. & 4. & 1. 2. variis in locis.

ARTICVLVS IV.

Virum in Angelis sit irascibilis, & concupiscibilis.

SERVA, necesse non esse, ut quæ obiecta comparatione inferiorum potentiarum diuiduntur, diuidantur etiam comparatio-

ne potentia superioris: obiecta namque, quæ quinque sensibus exterioribus percipiuntur, quæque eorum comparatione sunt distincta obiecta, vnicò sensu communi percipiuntur, suntque comparatione illius vnus obiectum: quare cum voluntas tam in Angelis, quam in nobis superior potentia sit, quam appetitus sensitivus, non secus ac intellectus superior potentia est, quam sensus: efficitur sanè, ut necesse non sit ea obiecta, quæ comparatione appetitus sensitivi distincta sunt, distincta quoque sint comparatione voluntatis. Quò fit, ut non ita sicut appetitus sensitivus diuiditur in duas potentias, non solum specie, sed etiam organo distinctas, nempe in irascibilem, & concupiscibilem: sic quoque necesse sit appetitum intellectiuum, qualis est voluntas, in totidem potentias diuidi. Ratio autem, quare ad delectabile apprehensum per sensum, & ad eius contrarium, nempe ad id quod tristitiam parit, necessaria sit vna potentia sensitiva, qua appetantur, nempe concupiscibilis, quæ in corde residet, & ad hæc ipsa, quatenus apprehenduntur ut ardua, verbi gratia, ut coniuncta cum aliquo impediète, necessaria sit alia, nempe irascibilis, quæ in hepate iuxta fel residet: ad bonum autem apprehensum vtroque modo per intellectum sufficit vnus appetitus intellectivus, nempe vna voluntas, hæc est. Quoniam actus, qui feruntur in delectabile absolute sumptum, & in idem bonum apprehensum in ratione ardui, quando per organum corporeum exercentur, requirunt diuersam complexionem ex parte organi, atque adeo diuersas potentias organicas, quæ ex variis complexionibus oriuntur, eòque actus exercentur. Vnde experientia compertum est biliosos melius exercere actus irascibilis, quam qui tales non sunt: sanguineos verò melius exercere actus concupiscibilis. Ad actus verò circa bonum, siue absolute, siue in ratione ardui, apprehensum per intellectum, quando per potentiam superiorem, merèque spiritualem exercentur, necessaria non est talis diuersa complexio, ac proinde nec diuisio potentiarum. Atque hæc est ratio cur natura appetitum sensitivum in duas potentias specie & organo distinctas diuiserit: appetitum verò intellectiuum non item. Multi voluerunt, irascibilem in corde residere. Negari tamen non potest has potentias varias organi complexionis sibi vindicare, vnâque cholericâ, alteram sanguinea multum iuuari.

QVÆSTIO LX.

De amore, & dilectione Angelorum.

ARTICVLVS I. & II.

Virum in Angelo sit amor, seu dilectio, tum naturalis, tum electiua.

DILECTIO sumitur hoc loco pro actu elicitò voluntatis. Queritur verò, virum in Angelo sit dilectio naturalis: ut distinguitur tum contra supernaturalem, tum etiam contra liberam, siue quo ad exercitium tantum, siue quo ad exercitium, & speciem actus. Quoniam verò 1. 2. præsertim quæst. 10. exposuimus, quo pacto actus voluntatis humanæ circa finem naturalis sit quoad speciem actus. Dictum præterea est, actum voluntatis circa ea, quæ sunt ad finem (qui electio dicitur) esse liberum quoad exercitium, & speciem actus: idemque dicendum est de actibus voluntatis Angelicæ, super sedendum duxi ab explanatione horum quorū articulorum. Ad vtrumque affirmantur est